

[Aage Fogh.]

ganske urimeligt, at en Institution som Sorø Akademi — det gælder ogsaa Universitetet, Domkirker og forskellige andre lignende Institutioner — skal ligge med Jord, og det forekommer mig navnlig urimeligt, at man benytter den paa den Maade, at de, der har mest Brug for at leje Jorden, maa give den højeste Pris for den. Derfor vil jeg gerne benytte Lejligheden til igen over for den højtærede Landbrugsminister at rejse det Spørgsmaal, hvad der gøres for at faa undersøgt Mulighederne for at inddrage alle disse Jorder under Udstykningen. For at det ikke skal glemmes, maa jeg ogsaa nævne de sønderjyske Præstegaarde. Jeg véd, at de er til Behandling for Tiden, men Forhandlingerne er vel ikke afsluttet.

I Forslaget om Landbrugsejendomme er der to Paragraffer, der har min Interesse, § 12 og § 21. Idet jeg igen understreger min Enighed med det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup, naar han advarer mod Forpagtning og Fæste, finder jeg Anledning til at gøre den Bemærkning angaaende § 12, at jeg synes, man skulde gaa et Skridt videre, end man her er gaaet. Det hedder i Paragraffen, at ingen Landmand maa have mere end een Ejendom; har han andre Ejendomme, skal de bortforpagnes paa mindst 8 Aar. Det var maaske rimeligt at gaa et Skridt videre og sige, at ingen Landmand kan eje mere end to eller, som der staar i Husmandsforeningernes Program, een Ejendom i Danmark.

Saa var vi ude over Problemet, saa var der ingen Forpagtergaarde, Fæstegaarde eller Fæstehuse tilbage. Derfor vil jeg gerne i Forbindelse med § 12 nævne det Spørgsmaal, om man ikke skulde gaa et Skridt videre og i dansk Jordlovgivning indføre en Bestemmelse om, at den enkelte Mand ikke maa have mere end een Ejendom. Det er i hvert Fald givet, at den Ordning med Bestyrere, vi har haft siden 1925, har virket i høj Grad utilfredsstillende, og at det har vist sig i Praksis, at den overhovedet ikke kan administreres paa en saadan Maade, at offentlig Administration kan være det bekendt. Derfor er det nødvendigt, at der sker en Ændring og ogsaa en væsentlig Ændring.

Det er klart, at det, der er foreslaaet om Bortforpagtning af Landejendomme ud over een, kan administreres, men jeg tror, det vilde være lykkeligere at gaa et Skridt videre og sige, at de, der ejer mere end een Ejendom, simpelt hen i Fremtiden ikke kan beholde Skøde paa mere end een eller to, de andre maa sættes til Salg i fri

Handel, hvor Staten skulde have Forkøbsret. Det vilde medføre, at de mange Fæstehuse og -gaarde, vi nu har, vilde forsvinde, og jeg tror, det vilde være en Fordel.

Jeg er opmærksom paa, at de Virkninger, man tilstræber med § 21, maaske ogsaa kunde naas ved Hjælp af § 16. I § 16 bestemmer man nemlig, hvor meget Jord der skal blive tilbage ved en Hovedparcel, og hvis man hæver Mindstestørrelserne, er det klart, at saa bliver der mindre Muligheder for Køb af Tillægsjord fra andre Ejendomme, men jeg tror dog ikke, det kan klares ved § 16 alene. Jeg har i de senere Aar set mange urimelige Tilfælde af Køb af Tillægsjord, saa det er nødvendigt, at vi nu faar sat en Bremse paa.

Jeg skal i den Forbindelse nævne et Eksempel, der kun er et Aar gammelt, et Eksempel, der paa udmærket Maade illustrerer, hvad det er, der foregaar.

I et Tilfælde, hvor der var 26 Tdr. Land god Agerjord til Salg, havde disse 26 Tdr. Land til Naboer 3 indeklemt Husmandsbrug, og man fattede derfor den fornuftige Plan, at Jorden skulde fordeles mellem disse indeklemt Husmandsbrug, og at der desuden skulde oprettes et nyt selvstændigt Husmandsbrug paa 13 Tdr. Land. Denne Plan kunde være gennemført, hvis ikke en Proprietær, der ogsaa var Nabo til Lodden, der var til Salg, havde købt den for 3 000 Kr. pr. Td. Land. Det interessante var, at alle Sogneraadmedlemmerne uden Hensyn til partipolitisk Farve bestemt gik imod denne Sammenlægning. Der var overhovedet ingen af Medlemmerne af Sogneraadet, der vilde anbefale den, men som Loven var formet, var der ingen Mulighed for at nægte den. Det var en Proprietær, som var Proprietær i Kraft af, at han i Forvejen havde sammenkøbt to store Gaarde, der nu ogsaa fik Lov at lægge denne Lod til. Det er selvfølgelig Ejendomsretten, det er den fri Ejendomsret, det er Pengenes Magt, som her gør sig gældende, og jeg forstaar, at det er den det ærede Medlem Hr. Victor Larsen og det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup vil hævde som noget særlig betydningsfuldt. Jeg tror, det havde været bedre, om de 3 indeklemt Husmandsbrug havde faaet deres Tillægsjord, og at der var blevet oprettet et nyt Brug ved Siden af.

At noget saadant sker, bør hindres i Fremtiden, og det vil ogsaa kunne hindres ved § 21, der sætter Grænsen ved et Grundbeløb af 40 000 Kr. Det er en Grænse, der kan diskuteres, men jeg vil tro, at man i hvert Fald vil kunne blive enig om, at